

KATASTAR POMORSKOG DOBRA U SR HRVATSKOJ

Vladimir MAČKOVIĆ, Zagreb*

Sabor SR Hrvatske nedavno je donio Zakon o pomorskom i vodnom dobru, lukama i pristaništima koji, pored ostalih, sadrži slijedeće odredbe:

— pomorsko dobro jesu morska obala, luke, lukobrani, nasipi, sprudovi, hridi, grebeni, ušća rijeka koje se izljevaju u more, kanali spojeni s morem te ostali dijelovi obalnog mora, njihovo podmorje i u njima živa i neživa prirodna bogatstva;

— pomorsko dobro je dobro u društvenom vlasništvu;

— pomorskim dobrom upravlja općina;

— općinska skupština osniva katastar pomorskog dobra, a poslove u vezi s osnivanjem i vođenjem katastra pomorskog dobra obavlja organ općinske uprave koji ona odredi;

— katastar pomorskog dobra sadrži podatke o česticama pomorskog dobra i objektima na njima u pogledu njihova položaja, oblika, površine, te podatke o pravima na njima;

— izvodi i uvjerenja koji se izdaju na osnovi katastra pomorskog dobra imaju dokaznu snagu javne isprave;

— direktor Republičke geodetske uprave, u sporazumu s republičkim sekretarom za pomorstvo, donosi bliže propise o načinu osnivanja i vođenju katastra pomorskog dobra (KPD).

KPD uspostavlja se u prvom redu radi zaštite i svrsishodnog korištenja pomorskog dobra te uređivanja pravnih i gospodarskih odnosa na tom dobru. Poznato je, naime, da je pomorsko dobro danas više nego ikada ranije područje značajnih interesa i promjena, a da još uvijek ne raspolažemo odgovarajućom evidencijom toga dobra.

Pravilnikom o osnivanju i vođenju KPD-a, koji je donesen kao podzakonski akt, određeno je da se KPD osniva i vodi po katastarskim općinama, a u KPD se utvrđuju i evidentiraju podaci o česticama pomorskog dobra u pogledu njihova naziva, položaja, oblika, površine, načina iskorištavanja i prava korištenja. Čestica pomorskog dobra je dio pomorskog dobra s objektom ili bez njega, ili samo objekt na pomorskom dobru, koji u fizičkom i funkcionalnom smislu predstavlja cjelinu, a dan je na korištenje istom korisniku ili je bez korisnika. Položaj i oblik svake čestice prikazuje se na katastarskim planovima pomorskog dobra, dok se ostali podaci upisuju u posebne popise i preglede. Katastarski planovi pomorskog dobra i odgovarajući popisi i preglede čine katastarski operat pomorskog dobra određene katastarske općine.

*Adresa: Vladimir Mačković dipl. inž. Rep. Geod. Uprava Zagreb — Gruška ul. 20

Prema tome, za svaku priobalnu katastarsku općinu izrađuje se katastarski operat pomorskog dobra s navedenim sadržajem. KPD, dakle, ne evidentira pomorsko dobro u cjelini kako ga definira Zakon, već samo ono dobro za koje po Zakonu treba uspostaviti katastar. Izrada KPD-a obuhvaća:

- utvrđivanje i obilježavanje pojasa pomorskog dobra;
- utvrđivanje i obilježavanje pojedinih čestica;
- geodetsku izmjeru čestica i prikupljanje podataka o njihovom nazivu, načinu iskorištavanja i korisniku (nosilac prava korištenja);
- izlaganje na javni uvid utvrđenih podataka;
- izradu katastarskog operata pomorskog dobra.

Utvrđivanje pojasa pomorskog dobra je prvi i najsloženiji posao u izradi KPD-a. Ono predstavlja razgraničenje nekretnina pomorskog dobra od ostalih nekretnina. Utvrđivanje granične linije, međutim, nije nimalo jednostavno, jer Zakonom nisu određene granice već je definirano pomorsko dobro koje za potrebe izrade KPD-a treba na terenu identificirati i obilježiti. Da to nije lako, ističe se primjer zakonskog definiranja morske obale. Po Zakonu, morska obala je pojas kopna, koji je ograničen crtom do koje dopiru najveći valovi za vrijeme najjačeg nevremena kao i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi iskorištavanju mora za pomorski promet i morski ribolov te za druge svrhe koje su u vezi s iskorištavanjem mora, a koji je širok (u horizontalnoj projekciji) najmanje šest metara računajući od crte najniže plime.

Zakonom nije određeno koji organ općinske uprave vrši poslove u vezi s osnivanjem i vođenjem katastra pomorskog dobra, već je to prepušteno općinskoj skupštini da o tome sama odluči. Nema sumnje, da će općinske skupštine upravne poslove u vezi s osnivanjem i vođenjem KPD-a povjeriti ponajprije općinskim organima uprave nadležnim za geodetske poslove, što je logično i racionalno rješenje. (U tom je smislu upućena i preporuka izvršnim vijećima općinskih skupština od strane Republičke geodetske uprave u saglasnosti s Republičkim sekretarijatom za pomorstvo).

Održavanje KPD-a obuhvaća praćenje i utvrđivanje promjena nastalih na pomorskom dobru koje utječu na podatke upisane u katastru i provođenje utvrđenih promjena u odgovarajućim operatima. U pogledu održavanja KPD-a nema bitnije razlike u odnosu na održavanje katastra zemljišta, barem što se tiče tehničkih radnji, dok u upravnom postupku prilikom utvrđivanja promjena, kao uostalom i kod osnivanja KPD-a, postoje određene razlike s obzirom da KPD evidentira pravni odnos na pomorskom dobru.